

POST MERGER LITIGATION

spory prawne będące następstwem transakcji

Polski Kongres Fuzji i Przejęć 2013

Spory prawne będące następstwem transakcji

- I. Spory dotyczące bezpośrednio transakcji M&A
- II. Spory będące dalszą konsekwencją transakcji oraz połączenia/podziału spółek
- III. Sukcesja w zakresie toczących się sporów

I. Spory dotyczące bezpośrednio transakcji M&A

- Uchylenie się od skutków prawnych transakcji
- Spory dotyczące przejęcia kontroli nad spółką
- Spory z akcjonariuszami mniejszościowymi w ramach relacji korporacyjnych
- Spór z regulatorem co do warunków połączenia
- Spór dotyczący wynagrodzenia transakcyjnego uzależnionego od spełnienia określonych warunków

II. Spory będące konsekwencją połączenia/podziału spółek

- Spory pracownicze (spory zbiorowe, zwolnienia grupowe)
- Spory z agentami handlowymi (świadczenie wyrównawcze)
- Spory z b. członkami zarządu
- Spory z kontrahentami (ustalenie istnienia oraz zakresu umów, rozwiązanie umów)

III. Wejście w toczące się już spory

➤ Sukcesja materialna a formalna przy ograniczonym następstwie prawnym

- II CSK 280/08, V CSK 410/08, I Cz 7/09 – przy podziale przez wydzielenie w trybie art. 529 § 1 pkt 4 KSH, nowopowstała jednostka wstępuje do procesu w trybie art. 192 pkt 3 KPC (za zgodą drugiej strony)
- II CSK 356/11 z 25.04.2012r. – art. 192 pkt 3 nie stosuje się

➤ Kto ma dalej prowadzić sprawy?

➤ Rozłożenie ryzyka związanego z odpowiedzialnością za wynik sprawy – ewentualny regres

Case study. Caveat emptor?

Błąd co do cech akcji przy SPA – sprawa spółki P.

- W związku z zawarciem warunkowej SPA dotyczącej akcji spółki P., kupujący wpłacił sprzedającemu zadatek tytułem ceny akcji;
- W trakcie uprzedniego badania *due dilligence* nie poinformowano nabywcy o fakcie, że część historycznych umów zawartych w trybie przetargowym z jednym z kontrahentów (nie objętych bezpośrednio zakresem zapytań audytowych) została zabezpieczona przez CBS;
- 3 dni po wpłacie zadatku aresztowano kilku pracowników oraz dwóch członków zarządu P (zarzuty wyłudzenia środków unijnych), o czym kilku dniach poinformowały media;
- W rezultacie kupujący złożył sprzedającemu oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych SPA, powołując się na **błąd co do przedmiotu sprzedaży (fałszywe wyobrażenie o cechach nabywanych akcji)**, i wystąpił z powództwem o zwrot zadatku

Błąd co do cech nabywanych akcji

– orzeczenia SO i SA

- SO uwzględnił powództwo, uznając iż powód działał pod wpływem błędu (art. 84 KC)
- SA utrzymał wyrok, wskazując, iż:
 - błąd polegał na fałszywym wyobrażeniu o **cechach nabywanych akcji, związanych z renomą i prawną stabilnością** spółki P.;
 - Powód dokonał inwestycji w przeświadczeniu, że są to **akcje spółki posiadającej konkretne cechy: ugruntowaną i niezagrażoną sytuację na rynku i wypracowaną renomę**, pozwalające także w przyszłości na uzyskiwanie korzystnych kontraktów i osiągnięcie zysków;
 - Sytuacja prawno-finansowa spółki P. była istotnym elementem umowy, o czym świadczył o tym m.in. zapis, gdzie kupujący zapewniał sprzedającego że sytuacja ta jest mu znana i nie będzie zgłaszał roszczeń, chyba że do dnia przeniesienia własności akcji zaistnieją zdarzenia, których efektem będzie jej pogorszenie

Zarzuty skargi kasacyjnej

- * kupujący akcje spółki, który nie przeprowadził pełnego *due*, nie może uchylić się następnie od skutków SPA wskutek ujawnienia nieznanego mu okoliczności, związanych z sytuacją ekonomiczną lub prawną spółki, leżących poza zakresem prowadzonego przezeń badania;
- * w takiej bowiem sytuacji, postawa kupującego – godzącego się z sytuacją braku pełnej wiedzy na temat stanu spraw spółki - wyłącza błąd. **Kupujący się nie myli, ponieważ ma pełną świadomość swojej ignorancji.**

Wyrok SN 29.10.2010 r., I CSK 595/09

- * Nie jest tak, że fakt uprzedniego przeprowadzenia badania *due diligence* wyklucza możliwość powoływania się na błąd.
- * Kupujący akcje nie ma ustawowego obowiązku przeprowadzenia tego badania.
- * Przyjmując nawet, że na kupującego akcje nałożone są pewne pozaustawowe obowiązki uboczne do zbadania przedmiotu sprzedaży, to **niepodobna zgodzić się z poglądem, iż nieujawnienie określonej wiedzy w wyniku badania *due diligence* pozbawia kupującego, z tej tylko przyczyny, skutecznego powołania się na błąd**

Zarzuty skargi kasacyjnej – cd.

Naruszenie art. 84 KC polegające na zakwalifikowaniu:

- * ocen powódki kupującej akcje spółki co do braku zagrożeń dla jej sytuacji rynkowej, oraz
- * oczekiwań powódki, że pozycja rynkowa oraz renoma spółki, której akcje nabywała, pozwolą na uzyskiwanie w przyszłości korzystnych kontraktów i osiąganie zysków,

jako błędu co do treści czynności prawnej w postaci zawarcia umowy sprzedaży akcji spółki

Wyrok SN 29.10.2010 r., I CSK 595/09

- brak prawnie doniosłego błędu

- * Nie ma podstaw do twierdzenia, że samo zajęcie w dokumentów spółki P. oraz toczące się postępowanie karne w stosunku do członków zarządu już w chwili zawarcia SPA **skutkowało obniżeniem pozycji i renomy spółki P.**
- * To chwila zawarcia umowy jest zaś rozstrzygająca dla oceny, czy powód działał pod wpływem błędu.
- * Późniejsze upublicznienie tych zdarzeń, które po tej dacie mogące wpłynąć na obniżenie pozycji i renomy spółki PRK, jest bez znaczenie prawnego.

Wyrok SN 29.10.2010 r., I CSK 595/09

- * posiadanie pozycji rynkowej i renomy nie jest jednoznaczne z **brakiem istnienia ryzyk prawnych**, związanych z dotychczasową działalnością spółki;
- * o braku takich ryzyk można byłoby w istocie mówić jedynie wówczas, gdyby powód nabywał akcje, czy udziały spółki, która nigdy żadnej działalności nie prowadziła;
- * jedynie w takiej sytuacji powód byłby uprawniony zasadnie zakładać, że nabywana przezeń spółka jest **wolna od ryzyk związanych z prowadzoną dotychczas działalnością** (w postaci ewentualnych roszczeń dotychczasowych kontrahentów, możliwych błędów w zakresie rozliczania podatków);

Wyrok SN 29.10.2010 r., I CSK 595/09

- * W przypadku transakcji dotyczącej spółki działającej na rynku od wielu lat, a w sprawie akcji, inkorporujących prawa do majątku takiej spółki, **istnienie takich ryzyk jest oczywiste i nieuniknione.**
- * Obrót akcjami nakłada więc na uczestników tego obrotu konieczność ponoszenia tych dodatkowych ryzyk.

Dziękujemy za uwagę!

Andrzej Springer

andrzej.springer@bwhs.pl

03-808 Warszawa
ul. Mińska 25
T: +48 22 584 16 50
F: +48 22 584 16 51
warszawa@bwhs.pl

61-888 Poznań
ul. Półwiejska 30/5
T: +48 61 884 20 00
F: +48 61 884 20 01
poznan@bwhs.pl

80-835 Gdańsk
ul. Podmurze 2
T: +48 58 325 25 55
F: +48 58 325 25 55
gdansk@bwhs.pl

BARTKOWIAK
WOJCIECHOWSKI
HAŁUPCZAK
SPRINGER